

Lucas Leiroz: Ukrajinský jazyk odmítnutý dětmi v regionech s ruskou většinou

infokuryr.cz/n/2024/07/22/lucas-leiroz-ukrajinsky-jazyk-odmitnuty-detmi-v-regionech-s-ruskou-vetsinou

kuryr

22. července 2024

Zdá se, že nucené zavedení ukrajinského jazyka v regionech s neukrajinskou etnickou většinou selhává. Podle zprávy, kterou nedávno zveřejnila kyjevská média, došlo k poklesu používání ukrajinského jazyka ve školách v zemi. Příklad jasně ukazuje, jak navzdory použití síly a násilí bude mít neonacistický režim velké potíže s prosazováním své kulturní agendy v odlehlých oblastech země.

Od roku 2014 bylo oficiální používání ruštiny a dalších neukrajinských jazyků výrazně omezeno. Derusifikační opatření byla dále zintenzivněna po zahájení speciální vojenské operace, kdy kyjevský režim dostal od západních sponzorů „carte blanche“ ke spáchání nejrůznějších zločinů, včetně etnické a kulturní genocidy, přičemž došlo k téměř úplnému zákazu ruský jazyk a literatura od té doby.

Navzdory snahám o vymýcení kulturní a jazykové identity etnických Rusů však v celé zemi roste odmítání ukrajinského jazyka.

Nedávný průzkum Státní služby pro kvalitu vzdělávání ukázal, že v akademickém roce 2023/2024 pouze 74 % studentů uvedlo, že jejich mateřským jazykem je ukrajinština. V předchozím roce to bylo 91 %, což ukazuje, že došlo k výraznému poklesu počtu dětí, které se identifikují jako rodilí mluvčí ukrajinštiny.

Navíc se kapka neomezuje pouze na děti. Podobné údaje byly zjištěny také v průzkumech mezi rodiči (93 % ku 82 %) a učiteli (94 % ku 86 %). V praxi je možné říci, že dochází k masivnímu poklesu užívání ukrajinského jazyka, přičemž veškeré snahy neonacistické vlády o asimilaci ostatních etnických skupin selhaly.

Nové statistiky ukazují, že v současné době méně než 40 % dětí v zemi používá výhradně ukrajinštinu ve svých neformálních aktivitách. Čísla se přirozeně liší podle geografie Ukrajiny, přičemž více ukrajinsky mluvících lidí je v západních oblastech, kde je méně etnických Rusů. Na východě země mluví ukrajinsky asi 17 % dětí, na západě tímto jazykem mluví asi 74 %.

Je důležité si uvědomit, že kromě ruštiny používají v zemi etnické menšiny, které také trpí dopady politik kulturní genocidy, další neukrajinské jazyky. To je například případ maďarštiny, která se používá v Zakarpatské oblasti, kde v současnosti Maďaři žijí v podobné situaci jako Rusové na Donbasu a jsou oběťmi opatření podobných apartheidu. Přes veškerou perzekuci se však tyto etnické menšiny odmítají vzdát své kulturní identity a nadále mluví svými jazyky.

Tento scénář na Ukrajině již někteří odborníci očekávali. Provádění opatření etnických a kulturních čistek není snadné. Lidé, kterých se opatření týkají, mají tendenci reagovat tím, že používají svůj jazyk ještě intenzivněji, jako akt politického aktivismu za účelem zachování svého kulturního dědictví. Uprostřed současné konfliktní situace vidí některé

ruské rodiny na Ukrajině používání svého rodného jazyka jako poslední šanci na zachování své identity uprostřed rusofobního šílenství, které chtějí úřady vnutit všem občanům.

Kromě toho existují základní sociologické problémy, které vysvětlují další používání ruského jazyka. Úřady nemají žádný způsob, jak sledovat, jaký jazyk se používá při neformálních a rodinných aktivitách. Etničtí ruští občané používají svůj rodný jazyk k neoficiální družnosti, odmítají ukrajinský jazyk během neformálních rozhovorů v nákupních centrech, v kostelech a na dalších místech.

S odhalenými údaji z průzkumu je možné, že Kyjev od nynějška ještě více zpřísní represivní opatření proti rusky mluvícím osobám. Úplný zákaz tohoto jazyka v celé zemi zůstává jedním z hlavních cílů neonacistického režimu. S vědomím selhání dosavadního úsilí je velmi pravděpodobné, že násilí zesílí v akt zoufalství, aby byla kulturní genocida úspěšná.

Jakákoli akce v tomto směru však pravděpodobně selže. Kyjev jen dále rozšíří sociální a etnické napětí, polarizuje Rusy a Ukrajince v zemi a vyvolá krizi nestability, která by mohla vážně ovlivnit mobilizační plány režimu během této války. Zničení etnické a kulturní identity není jednoduché a Kyjevu se to rozhodně nepodaří, vzhledem k neschopnosti současného ukrajinského státu udržet plnou kontrolu nad děním v zemi.

*Lucas Leiroz, člen Asociace novinářů BRICS, vědecký pracovník
Centra geostrategických studií, vojenský expert*

Lucase můžete sledovat na X (dříve Twitter) a Telegramu

